

anden Magt Begunstigelser paa noget Omraade, uden at disse ogsaa i fuldeste Maal skulle komme vedkommende anden Traktatmagt til gode, saa er Betydningen af denne nye Traktat af 9. Februar 1910 den, at alle disse forskellige Stater, som jeg her har nævnt, ville kunne kræve, at deres Borgere, saa snart de tage fast Bopæl her i Landet, behandles i alle Maader ganske som indfødte, d. v. s. praktisk taget, at den i Næringsloven indførte Bestemmelse for Udlændinge, at de ikke kunne erhverve sig Borgerskab, medmindre de have opholdt sig i Riget i 5 Aar, falder bort, og at der kun kræves fast Bopæl.

Man kunde vilkaarlig spørge: Er der saa overhovedet udenlandske Stater tilbage, som ikke ere saaledes stillede, at deres Borgere her kunne erhverve sig Næringsadkomst i Lighed med Landets Indbyggere? Jo, der er pudsigt nok to af vore allernærmeste Nabolande, nemlig Sverige og Norge. For Sveriges og Norges Vedkommende er Forholdet dette, at vi endnu ikke have nogen Mestbegunstigelsestraktat med dem, og derfor vil altsaa denne Lov komme til at ramme Sverige og Norge paa en ganske særlig Maade. Der er endelig forskellige tyske Stater, saaledes som Hamborg, i det hele taget Hansestæderne, med hvilke vi ikke have tilsvarende Traktater. Der gives altsaa her i vor umiddelbare Nærhed Stater, fra hvilke der ofte kommer Borgere herop, men for hvilke Næringslovens Bestemmelse om, at de kun kunne erhverve sig Borgerskab, naar de have opholdt sig her i 5 Aar, ganske ubetinget gælder. Derimod er Forholdet ikke dette for alle de store Lande og først og fremmest dem, det her i denne Sammenhæng kommer an paa, Preussen, Mecklenborg, Frankrig, England og Rusland, alle Stater, med hvilke vi staa i stadig Berøring. De vedkommende Borgere derfra behøve kun at have taget fast Ophold her i Landet for umiddelbart at kunne erhverve sig Borgerskab. De have samme Rettigheder som de i Landet fødte, som danske Borgere.

Hvad vil Følgen heraf blive? Følgen vil blive den, at man ligefrem inviterer disse Borgere fra Traktatstaterne til at benytte § 6 til at komme udenom den store Forhøjelse af Rekognitionen i § 4. Saa snart de tage fast Bopæl her i Landet, ere de ifølge § 6 i alle Maader ligestillede med Landets egne Borgere og kunne altsaa løse et billigere Adgangsbevis end den, som kommer ude fra og kun skal rejse en kort Tid her i Landet, og da Forskellen er meget betydelig, idet der i det ene Til-

fælde betaales 100 Kr. om Maanedén og kun 160 om Aaret i det andet Tilfælde, vil man let se, at Fristelsen til at omgaa denne Lov ved Benyttelse af § 6 er meget betydelig for de vedkommende Traktatstateres Beboere.

Hvis nu den oprindelige Bestemmelse var bleven bibeholdt, saaledes at de paa-gældende Borgere fra Traktatstaterne, som jeg vil kalde dem for at bruge et kortere Udtryk, tillige skulde løse Borgerskab, vilde man dog derigennem have opnaaet, at man fra Myndighedernes Side i hvert enkelt Tilfælde foretog en Undersøgelse, rettet paa, om den vedkommende virkelig ogsaa havde taget „fast Ophold“ her i Landet. Saaledes som Loven er affattet, vil dette udelukkende bero paa Toldvæsenets Skøn, og jeg kan ikke tænke mig andet, end at Toldvæsenet, som har saa mange andre og mangeartede Forretninger, og som først og fremmest er til og har Bevistheden om at være til af helt andre Grunde, end der her er Tale om, meget vanskelig vil være i Stand til at gennemføre en Undersøgelse paa dette Punkt. Det vil ganske naturligt komme til at gaa saaledes, at Toldvæsenet, saa snart en her i Landet bosat Indlænding eller Udlænding kommer og begærer Adgangsbevis hos Toldvæsenet, svarer: Ja, har De fast Bopæl her i Riget; skal det være et Adgangsbevis til 160 Kr. aarlig eller 100 Kr. maanedlig? Men det burde i Stedet for være saaledes, at Toldvæsenet, naar den vedkommende svarer: Jeg skal have Adgangsbevis til 160 Kr., derefter sagde: Maa vi saa se Deres Grossererborgerskab. Saa var der nemlig en Sikkerhed for, at Magistraten i *Forvejen* havde foretaget den nødvendige Undersøgelse af, hvorvidt vedkommende virkelig havde taget fast Bopæl her i Landet. Det sker nemlig paa den Maade, at Magistraten, naar en Borger fra Traktatlan-dene vil løse Borgerskab, gør sig megen Umage for i hvert enkelt Tilfælde at komme paa det rene med, om den vedkommende virkelig har, hvad man i Systemet kalder den rette animus commorandi. Det vil med andre Ord sige, om det saavel af hans egen Forklaring som af de ydre Omstændigheder med Klarhed fremgaar, at det ogsaa virkelig er hans Mening at bosætte sig her i Landet, om det ikke er pro forma for paa en eller anden Maade at komme uden om Loven, men at man virkelig har at gøre med en Mand, som har taget fast Bopæl her i Landet. Jeg vil henlede Opmærksomheden paa, at i de Regler, som